

BIDDAGS-PREDIKATIE.

UIT

EZECHIEL XXXIII: 11.

Bekeert u! bekeert u! van uwe booze wegen! want, waarom zoudt gij sterven, o Huis Israëls?

Wanneer ik eens eene korte en regte beschrijving zal geven, van den waarachtigen staat en toestand, van geheel Neêrlands volk, en van ons allen te zamen, in dezen tijd, zoo weet ik dat niet gepaster te doen, dan met de woorden van den Profeet Jesaïas, Kap. I: 5, 6. *Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? gij zoudt des afvals des te meer maken; het gansche hoofd is krank* enz. Wij zijn, in den burgerlijken, maar vooral in den Godsdienstigen, of geestelijken zin, tegenwoordig niet anders, dan een uitgeteerd, vermagerd en verrot ligchaam, dat van wonden, striemen, etterbullen, en allerlei vuile en stinkende kwalen, van de zonde en de goddeloosheid, als aan een hangt, zoodat indien wij nog langer zoo blijven, en niet haastig door Gods ontfermende genade, genezen worden, er niet anders, dan eenen allerrampzaligsten dood, en een schrikkelijk verderf en ondergang, voor ons te wachten is. In dezen onzen wanhopenden staat, is er nog maar een eenig, onfeilbaar geneesmiddel, voor ons allen te zamen in het gemeen, en voor een ieder onzer, in het bijzonder overgebleven, hetwelk, zoo wij dit door de genade Gods, niet haastig en zonder langer vertoeven, met allen ernst en oprechtheid in het werk gaan stellen, zoo is eerlang ons land, onze vrijheid, Godsdienst, goed en leven, onze ziel en alles verloren.

En dat middel wordt ons hier in den Tekst ontdekt, en van God onzen grooten en eenigen Heelmeester, aldus voorgeschreven: *bekeert u* enz. Dewijl dit dan alzoo, het eenigste middel, onzer genezing en behoudenis is geliefden, en dat al het andere buiten dat, ten eenemaal vruchteloos en te vergeefs is, zoo hebben wij voorgenomen met Gods genadige hulp en bijstand, u lieden allen, benevens onszelfen, nu dat eenige onfeilbare geneesmiddel, met allen ernst en nadruk aan te bevelen, of het den Heere nog eens mogte behagen, het gebruik daarvan door Zijnen Geest, aan iemand te leeren! en zoo niet, dat wij dan evenwel nog voor ons zelve, onze zielen mogten bevrijden, en door de genade des Heeren, die ruimte en vertroosting mogen hebben in ons gemoed, dat wij niet verzuimd hebben, een ieder mensch getrouwelijk te waarschouwen en te vermanen, voor zijn eeuwig verderf. Neen, maar dat wij hem den regten weg, tot zijne zaligheid en behoudenis, wel duidelijk en ernstig hebben voorgesteld. Ook is dit het voornaamste gedeelte, van den Godvruchtigen last, of het bevel, van onze hooge Overheden, dat wij Leeraars in onze predikatiën, op dezen dag, het daarop zullen toeleggen, om het volk allerwegen, met kracht en ernst, hun hunne zware zonden en menigvuldige ongerechtigheden voor oogen te stellen, alsmede, Gods plagen en oordeelen; en het groot gevaar van ons Land; en dat wij hen op de nadrukkelijkste wijze, tot opregte boete, berouw en bekeering, zullen vermanen, of de Heere God, zoodanig middel nog eens, uit onverdiende genade, mogt believen te zegenen, tot onze tijdelijke en eeuwige behoudenis. Dat schenke en verleene ons, de ontfermende God, door Zijnen Heiligen Geest, om de verdiensten Zijns Zoons, Jezu Christi wille, Amen!

Van de profetie van Ezechiël, in het gemeen, en van het verband onzer Tekst woorden, met de vorige verzen in het bijzonder, zullen wij maar met weinigen iets zeggen. — De Heere God heeft den profeet Ezechiël verwekt, en als een zeer nuttig werktuig, in Zijne hand gebruikt, om te profeteren, tegen het goddelooze Joodsche volk, dat in dezen tijd, niet alleen in alle boosheid en goddeloosheid, als verzopen

lag, en van den dienst van den waren God, alzins was afgeweken, maar dat zich ook reeds, in eenen zeer beklagelijken staat bevond, onder Gods slaande hand en oordeelen. — De Koning van Babel, Nebukadnezar welken vijand, God de Heere gebruikte, om Zijne straffen en oordeelen, aan het Joodsche volk uit te voeren, had reeds eene groote verwoesting, in het Joodsche land aangerigt; de stad Jeruzalem, met een magtig heirleger ingenomen; vele Joden gedood met den zwaarde; den tempel, van zijne gouden en zilveren vaten, en van ander kostelijk, heilig huisraad, dat tot den dienst des Heeren gestrekt had, beroofd; en dat alles, met een gedeelte van het Joodsche volk, met zich gevoerd naar Babel. — Onder deze gevangenen was ook de profeet Ezechiël, die deze zijne profetiën dus in Babel, door ingeving van Gods Geest, heeft voortgebracht, en die van daar in geschrift, tot de Joden in Jeruzalem heeft gezonden. — Want ofschoon Nebukadnezar, alzoo het Joodsche land overweldigd, en veel volk met zich, gevangen naar Babel had gevoerd, zoo deed Hij nogtans, op dien tijd anders niet; hij liet het overige Joodsche volk, in hun land blijven; hij liet de stad Jeruzalem en den tempel, toenmaals nog staan, en stelde eenen koning over de Joden, die hem onderworpen en cijnsbaar was. — Zoo had hij het Joodsche land en volk, dan nu wel onder zijne magt gebragt, en hun van hunne vrijheid beroofd; maar voor het overige, liet hij hen nog in wezen blijven, en heeft hen eerst eenige jaren daarna, toen zij tegen hem ongehoorzaam wierden, geheel met stad en tempel verwoest. — Nu, in dezen tusschen tijd, heeft Ezechiël, in Babel gevangen zittende geprofeteerd, en zond zijne profetiën naar Jeruzalem, waarin hij de Joden, in Gods Naam, alle hunne zonden en gruwelen, zeer vrijmoedig, onder de oogen stelt; hen daarover, grooten en kleinen, geestelijken en wereldlijken, scherpelijk bestraft; hen tot berouw en bekeering, aanhoudend vermaant; en hen met Gods aanstaande, schrikkelijke oordeelen, en hunne geheele verwoesting, door den koning van Babel, als met eene zekere zaak bedreigt. — Ook loopen deze zijne profetiën daar henen, om de weinige Godzaligen, die er nog onder de Joden overgebleven waren, en die zeer

zuchtten, over alle de gruwelen des lands, in deze nare en algemeene ellende, van des Heeren wegen te troosten, en hen tot lijdzaamheid, standvastigheid en getrouwheid aan den Heere, ernstig te vermanen.

Wat nu dit, ons Tekst Kapittel, in het bijzonder aanbelangt, daarin vinden wij, eene nieuwe roeping, en eene herhaalde last des Heeren, aan Ezechiël, tot eene getrouwe waarneming, en tot eene standvastige en onbevreesde uitvoering, van zijn profetisch ambt. De Heere stelt hem eerst vs. 2—5, het ambt en de pligt voor, van een getrouw wachter, in Zijnen dienst.

Daarna stelt Hij hem vs. 6 ook voor, het voorbeeld van eenen kwaden en ontrouwen wachter. Dit nu brengt de Heere vs. 7 nader tot onzen profeet zelve over, en beveelt hem, zulk een goede en getrouwe wachter, voor het Joodsche volk te zijn, zeggende vs. 7, *gij nu, o! menschen kind! ik hebbe u tot eenen wachter gesteld over het huis Israëls.* Dit verklaart nu de Heere den profeet nader, en dringt het sterk aan, op zijn gemoed; eerst door eene ernstige waarschuwing en bedreiging, als hij zich niet, als een getrouw wachter gedroeg vs. 8; daarna, met eene troostelijke belofte, indien hij getrouw voor den Heere bevonden wierd vs. 9. Hierop, na zoo eene voorafgaande en gepaste voorbereiding, gaat de Heere nu verder aan Ezechiël voorhouden, wat de inhoud moest zijn, van zijne prediking tot de Joden, en hoe hij voor hun moest profeteren, in des Heeren Naam. — Allereerst wil de Heere, dat hij zich zoude bevljtingen, om uit de gemoederen der Joden te zoeken weg te nemen, de wanhopige gedachten, die hen tot moedeloosheid bragten, en als of hunnen staat, wegens hun zwaar verval in de zonden, reeds zoodanig was, dat daar, in het geheel geen herstel, behoudenis noch bekeering meer was te hopen; want, zoo vermaant de Heere den profeet, *daarom gij menschen kind, zegt tot het huis Israëls: gijlieden spreekt aldus, zeggende: dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelveu versmachten, hoe zouden wij dan leven?* — Ziet! de Joden zagen hunnen staat, zoo diep verdorven; en zich zelveu zoo jammerlijk, in den modderpoel der zonden verzonken; het stond aan alle kanten zoo naar en ellendig met

hen, dat zij het, als geheel wanhopig, en onherstelbaar opgaven. — Zij versmachtten en bezweken, in hunne ongerechtigheden; en zonken daarin gansch weg; en werden van den zonden vloed geheel, als overstroomd; dit maakte hen ten laatsten geheel hopeloos en moedeloos. — Zij dachten, hun staat was nu zoo wanhopig bedorven en ellendig, dat daar geen helpen meer aan was. — Hunne zonden-schuld was te groot; hun verval te zwaar en te algemeen; en God was te zeer op hen vertoornd, en te verre van hen geweken, dan dat er voor hun nog hope van genade en leven; van herstelling en behoudenis, zoude overig zijn. — Dit is een zeer naar en droevig geval geliefden! als de staat van een zondaar, zoo diep vervallen is, en de zonde alzo, geheel en al de overhand genomen heeft, dat de zondaar zelve nu den moed verloren gaat geven, van ooit weder teregt te zullen komen, of behouden te zullen kunnen worden, dan werpt hij zich zelve wanhopig daar henen in de zonden, en denkt: het is voortaan al even veel, wat ik doe; het mag mij niet baten; ik ben toch verloren. — Er is niets gevaarlijker, niets bedroefder; niets doet den zondaar meer van God allooopen; niets stuit en verhindert de bekeering meer, dan zulke zondige wanhoop, en moedeloosheid des zondaars. — Daarom wilde de Heere God, dat de profeet Ezechiël, zich voor alles, daar tegen zoude verzetten; en dat hij den Joden, met alle magt zoude prediken, en hun ernstig, en zonder ophouden, in Zijnen Naam, zoude betuigen dat, hoe grootelijks zij ook schuldig waren, en zich voor Hem, schuldig gemaakt hadden, door hunne langdurige en menigvuldige goddeloosheid; en hoe jammerlijk bedorven, en diep vervallen ook hun staat ware, het nogtans met hunne zaken, zoo wanhopig niet verlopen was; en dat de deur der genade, en bekeering, heden nog voor hun open stond; en dat de Heere God, nog ganschelijk, op hunne behoudenis en zaligheid bedacht was; en hun, met eenen heiligen en duren eed zulks liet bevestigen; dat Hij niet hunnen dood en ondergang, maar alleenlijk hun leven, bekeering en zaligheid, opregtelijk begeerde. — Want, zoo belast de Heere den profeet vers 11, *bekeert u! bekeert u! van uwe booze wegen: want waarom zoudt gij ster-ven? o huis Israëls!*

Zoo dat wij hier dan, in onzen Tekst, eenen allerklaarsten en levendigsten blijk vinden, van de ondoorgrondelijke genade, en onbegrijpelijke barmhartigheid des Heeren onzes Gods, waar door Hij nog zoo veel moeite wil aanwenden, om ook zelfs de allerellendigste, en wanhopendste zondaars tot bekeering aan te zoeken; opdat zij, door Zijne Goddelijke genade, nog in het leven behouden, en van den eeuwigen dood der zonde verlost worden.

Wij zullen deze leerzame stoffe eerst, met alle mogelijke korthed en klaarheid, wat nader zien open te leggen; en die dan voorts op ons zelve, en op geheel Neerlands volk, trachten toe te passen. — De Heere wille ons daar in ondersteunen en verlichten, met Zijnen Heiligen Geest, om Zijns Naams wille! Amen.

Merkt hier dan voornamelijk twee dingen aan, (1) de personen tot welken des Heeren ernstige vermaning gericht is, het is *het huis Israëls*; (2) des Heeren vermaning zelve, *bekeert u!* enz.

A Door *het huis Israëls* verstaat de Heere God hier het Joodsche Volk: zoo dat gedeelte, dat destijds alreeds door Nebukadnezar gevankelijk naar Babel was weggevoerd, en aldaar in vele droefenissen en ellenden, verstoken van den openbaren Godsdienst zich bevond, als dat gedeelte, dat nog in Jeruzalem en in het Joodsche land gebleven was, en die nog eenigermate den openbaren Godsdienst mogten genieten. Zij worden hier te zamen *Israëls huis* genaamd, omdat zij het geslacht, of de nakomelingschap waren, van den vromen Patriarch Jakob, die ook *Israël* geheeten werd. Niet zonder reden of inzicht, noemt de Heere hier het Joodsche volk, met dien beminnelijken naam van *het huis Israëls*. — Hij had hun dien naam mogen weigeren; wegens hunne schrikkelijke zonden en goddeloosheid, waardoor zij nu in hunnen aard, ten eenenmaal verbasterd waren, van hunnen vromen en Godvruchtigen Vader *Israël*, naar wiens gezegenden naam, zij daarom niet waardig waren genoemd te worden. — Maar de Heere God wil hier nu nog, in alle liefde en barmhartigheid, en in alle ontferming, met het Joodsche volk handelen, en nog eene laatste poging doen, tot hunne bekeering; of Hij met Zijne barmhartigheid er

nog eenigen in het hart mogt treffen; Hij wil hun die zondige wanhoop en moedeloosheid, geheel benemen, als of er geene genade, geen herstel, noch bekeering meer voor hun over was. Daarom ontmoet Hij hen hier nu alzoo zacht en vriendelijk, en Hij komt hun voor, als hun allergenadigsten God en Vader, die een eeuwig verbond met Israël en Zijn huis had opgerigt, en hun alle heil, genade en zaligheid had beloofd. — En zoo is het dan, als wilde de Heere, tot het Joodsche volk zeggen: *o huis Israëls!* gij zijt dat volk, dat ik opgetogen heb uit Egypteland; dat met Mij in een verbond getreden zijt, en Mij tot uwen God en Heere hebt aangenomen; dat Ik heb uitverkoren, uit alle de volkeren onder den hemel, om Mij tot een eigen volk, tot zonen en dochteren te zijn; daar Ik de grootste weldaden aan bewezen heb; de heerlijkste zegeningen en voorregten aan heb geschonken, en de dierbaarste beloften aan gedaan heb; *o! Huis Israëls!* die nu zoozeer van Mij, uwen God en Vader zijt afgeweken, en Mij zoo schrikkelijk door uwe zonden en goddeloosheid onteerd hebt; en die, hoe zeer Ik u ook geroepen en vermaand hebbe, evenwel tot nog toe, niet naar Mij hebt willen hooren, noch tot Mij wederkeeren; *o!* hoe gruwelijk gij het ook tegen Mij bedorven hebt, en hoe verre gij ook vervallen zijt, van Mij en Mijnen dienst; hoort! hoort nogtans naar Mij, uwen God en Vader! keert u toch niet van Mij af, met eene eeuwige afkeering; opdat Ik u in Mijnen toorn niet ganschelijk verderve, en voor eeuwig te onderbreng. Neen, keert weder gij afkeeringe kinderen! en Ik zal uwe afkeeringen genezen; Ik zal u Mijn verbond houden, gelijk Ik u beloofd heb, want Ik ben een genadig en barmhartig God. — Ik zweer u, zoo waarachtig als Ik leef, dat Ik in uwen dood, en in uw verderf geen lust heb; maar, dat Ik wil en verlang, dat gij u tot Mij, wederom bekeeret, met uw gansche hart; zoo zal Ik mij uwer ontfermen. Ei! doet het dan toch! *bekeert u! bekeert u van uwe booze wegen!* Ziet eens! hoe oneindig groot, de Heere onze God is, in goedertierenheid, in verdraagzaamheid, in genade en barmhartigheid, jegens een aller-zondigst, gruwelijkst en goddeloost volk, dat Hij reeds voor langen tijd, in Zijnen toorn en

grimmigheid, had kunnen verdelgen, zoo Hij met hen in regtvaardigheid had willen handelen! *O!* de Heere wist, dat dit volk, alzoo diep verstokt, boos en afkeerig van Hem was; dat, zoo Hij hen nu, met harde bestraffing wilde behandelen, gelijk zij waardig waren, Hij hen dan geheel zoude verderven, en toomeeloos aan het hollen doen slaan, tot dat zij storteden, in hun eeuwig verderf; daarom wendt de Heere zich hier tot hun, alleen met Zijne vriendelijkheid, zachtmoedigheid en grondeloze barmhartigheid, als het hoogste en laatste hulpmiddel, om het wanhopige, Joodsche volk, indien mogelijk, nog aan het hart te raken, te beroeren, en tot inkeer te brengen, om nog eenige uit hun te behouden.

B. Hij vermaant hen, met grooten ernst tot bekeering, roepende: *bekeert u! bekeert u van uwe booze wegen*, enz. Let hier eerst (1) op de zaak of pligt, die de Heere van hen vordert; en dan (2) op de bewegelijke aandrang, die Hij neemt, van hunne tijdelijke en eeuwige behoudenis.

Hetgene de Heere van hen vordert is, dat zij zich moesten *bekeeren, van hunne booze wegen*.

Door *hunne booze wegen*, verstaat de Heere hier de zware zonden en goddeloosheid, des Joodschen volks; alle hunne gruwelen en ongeregtigheden, waarin zij nu zoo diep verzonken waren; en waarin zij nu, zoo langen tijd geleefd en gewandeld hadden; en dat zoo onboetvaardig en verstokt, dat het schrikkelijk was, om aan te zien; hunne afgoderijen, beeldendienst, onderdrukkingen, meenedigheden, Sabbath-schendingen, verachting van den dienst Gods, versmading van alle Zijne heilige geboden en inzettingen. Kortom, hunne algemeene goddeloosheid, losbandigheid, en verwerping van alle vreeze Gods, uit hunne harten; *O!* geliefden, het is met geen woorden uit te drukken, hoe wanhopend boos, zondig, gruwelijk, hatelijk en onverdragelijk, het Joodsche volk in dezen tijd geworden was; hoezeer de waarheid, de Godzaligheid en de dienst Gods, onder hen vervallen waren; en hoezeer alle ketterijen, bedriegerijen en boosheden in Jeruzalem, en het geheele Joodsche Land, de overhand genomen hadden; zij hadden de maat hunner goddeloosheid nu vervuld; zij konden daar niet

meer toedoen; de besmetting en verdorvenheid was algemeen, onder allerlei standen van menschen; overheden en onderdanen, geestelijken en wereldlijken, ouden en jongen, armen en rijken; o! alle vleesch had hier ganschelijk zijnen weg bedorven, voor het aangezicht des Heeren! God en Godsdienst, en alle heilige dingen waren tot een smaad en spot. Kortom, het was hier, met het Joodsche volk, gelijk de Profeet Jesaias het ons beschrijft, kap. I, *het gansche hoofd is krank* enz. Alleen waren er nog maar eenige weinige vrome en Godzalige menschen, door Gods ontfermende genade, in het midden van hun overgebleven, en dezen waren lieden, waarvan gemeld wordt, Ezech. IX: 4, *die zuchtten en uitriepen, over alle die gruwelen, die in het midden van Jeruzalem gedaan wierden*, en welke de Heere, om hen te verschoonen, wilde laten teekenen, met een teeken, aan hunne voorhoofden; maar, buiten dit kleine hoopje van Godzaligen, was Jeruzalem, en al het Joodsche volk, geheel bedorven, en lag verzopen in een stinkenden modderpoel, van alle goddeloosheid, waarin zij eeuwig stonden te verzinken. O! nare en rampzalige staat! o! deerniswaardig verval! ziet! dat zijn de *booze wegen*, daar de Heere hier van spreekt. Hij noemt ze dus, met den naam van *booze wegen*, (1) om aan te duiden, de *hatelijkheid*, de *snoodheid* en *verfoeilijkheid*, van der Joden goddeloosheid; want, er is geen bozer, noch verfoeilijker ding, in de oogen des Heeren, dan de zonde; Hij kan ze niet verdragen; Hij moet ze straffen; Hij moet de zondaars, om hunne boosheid verdelgen, als zij zich niet willen bekeeren, gelijk er staat Psalm XCIV: 23, *de Heere, onze God zal ze verdelgen*. (2) Nog eens, de Heere noemt het *booze wegen*, om aan te wijzen, de *moedwilligheid*, van der Joden goddeloosheid, en hunne schrikkelijke verstoktheid in dezelve, zoo dat zij daar niet af te brengen waren, wat krachtige middelen, de Heere daartoe, vele jaren achtereen, ook hadde aangewend! zij zondigden niet uit zwakheid, noch met tegenzin en beklag van hun gemoed; neen, maar de Joden zondigden tegen den Heere, met opzettelijke boosheid, en met een gansch verstokt en vijandig gemoed; met een

volkomen lust en behagen in de zonden. Dus waren hunne wegen, dan nu *booze wegen*. Het was met Jeruzalem, en met het Joodsche volk, even als er gezegd wordt, Jerem. VI: 7 *gelijk een bornput zijn water opgeeft, alzoo geeft zij hare boosheid op*. Daarom noemt de Heere hun een *boos geslacht*, Jerem. VIII: 3; een *boos volk* Jerem. XIII: 10; en Hij vergelijkt hen, bij eenen *korf*, waarin *zeer booze vygen waren*, Jerem. XXIV: 2. (3) Eindelijk, de Heere noemt hier der Joden wegen, *booze wegen*, om aan te wijzen de uitnemende *schadelijkheid* en *verderfelijkheid*, van hunne langdurige goddeloosheid; want, een boos ding, is altijd ook een schadelijk ding, daar niet dan kwaad, ellende en droefenis van te wachten is. Door deze hunne booze wegen, hadden de Joden ook, alle booze plagen, nare rampen en ellenden, over zich, en hunnen staat gehaald; zij hadden daarmede, de oogen des Heeren verbitterd, en Hem tot grimmigheid en toorn verwekt; zij hadden Hem zoo lang, met hunne boosheid getergd, tot dat Hij, over hun en hun land, alle die schrikkelijke oordeelen gebragt had, die wij gezien hebben. Van daar was het gekomen, dat hun staat nu, zoo geheel rampzalig en wanhopend stond; dat zij zelven reeds uitriepen, vs. 10, *dewijl onze overtredingen, en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelveen versmachten, hoe zouden wij dan leven?* Ziet! dit alles kwam van hunne *booze wegen*, daar zij nu zoo lang in gewandeld hadden. Daarom zeide de Heere ook tot hun Jerem. IV: 18, *uw weg en uwe handelingen, hebben u deze dingen gedaan; dit is uwe boosheid, dat het zoo bitter is, dat het tot aan uw hart raakt*.

Nu, ziet eens! hoe onbegrijpelijk barmhartig en genadig de Heere is, jegens dit booze en zondige volk, dat Hem zoo lang, in Zijn aangezicht getergd, versmaad en verworpen had; nogtans komt Hij hen hier voor, met de duurste betuigingen en verzekeringen! Hij komt hun nogtans Zijne genade aanbieden; en doet nog alle welmeenende pogingen, tot hunne tijdelijke en eeuwige behoudenis! Hij vermaant hun, met allen ernst, zij wilden zich toch van hunne booze wegen *bekeeren*; op dat Hij hun mogte goedgunstig en genadig zijn, want, zoo zegt Hij tot hun, door den

mond van onzen profeet, *bekeert u! bekeert u!* — Van de bekeering, wordt bij andere gelegenheden, meermalen de uitlegging gedaan, wat dezelve is, en waarin die eigenlijk bestaat; wat er al toe behoort, als zij in der waarheid, opregt en hartelijk zal zijn; het is eene zaak die wij allen, regt en grondelijk, behoorden te kennen en te verstaan, dewijl niemand zonder die kennis, kan behouden worden. Ik zal daar nu niet breed van spreken, maar alleen kortelijk aanwijzen, wat de Heere hier, al van de Joden vordert, als Hij hun vermaant, dat *zij zich van hunne booze wegen zullen bekeeren*; dan wil Hij

1. Dat zij, door Zijne Goddelijke genade zullen komen, tot een regt gezigt en erkentenis van hunne booze wegen, en van hun diep verval, zonden en goddeloosheid; dat zij die eenmaal, met goeden ernst, en goed verstand zullen inzien, en daar, voor Zijn heilig aangezicht, eene opregte belijdenis van doen zullen, bekennende voor Hem, hunne uiterste schuldigheid en snoodheid, walgelijkheid, doemwaardigheid enz.; hoe verre zij in de zonden vervallen waren; hoezeer zij Hem ontëerd, beleedigd, getergd en vertoornd hadden. O! dit wil de Heere dat zij zullen doen, met hun gansche hart, en uit volle overtuiging van hun gemoed; dat elk hier zal gaan staan, in zijne schuld, zonder langer zijne zonden te bedekken, te verbloemen, of eenigzins te verschoonen; want, zoo luidt het Woord des Heeren, Spreuken XXVIII: 13, *die zijne overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.*

2. Ook wil, en vordert de Heere hier, dat het Joodsche volk, over hunne booze en zondige wegen, een opregt berouw en leedwezen zal dragen! dat zij daar over, in ware boetvaardigheid, voor het aangezicht Zijner heilige barmhartigheid, diep zullen vernederen; dat zij hun diep, en schandelijk verval in de zonden, met bittere tranen zullen beschrijven; dat zij zich daar over, voor Hem zullen schamen; en met een gebroken hart en verslagen geest, zullen neder vallen, en zich alle straffen, plagen en oordeelen des Heeren, zullen waardig achten, en uitroepen: o! wee onzer! dat wij zoo gezondigd hebben. enz.

3. Dan wil de Heere ook, dat zij opregtelijk, en van ganscher harte zullen erkennen: aan den eenen kant, hunne allerdiepste ellendigheid en magteloosheid; hoe geheel hulpeloos, hopeloos en radeloos hun staat was, en hoe zij geheel en al gezonken lagen, in een afgrond, van uiterste ellende en rampzaligheid, waaruit zij zich zelve, in het minste niet konden redden. Aan den anderen kant, dat zij daar benevens ook zullen erkennen, des Heeren Gods onëindige genade, en barmhartigheid, die hun nu nog zoo ernstig wierd aangeboden, en dat zij zich van ganscher harte, tot dezelve zouden wenden; nemen die dierbare genade des Heeren aan, en werpen zich, in een waar en opregt geloof neder, aan des Heeren voeten, Hem vuriglijk biddende en smeekende, dat Hij hun, om de verdiensten van Christus, Zijnen Zoons wille, den beloofden Heiland en Verlosser, alle hunne zonden genadiglijk wil vergeven; en dat Hij Zich wederom met hun, ganschelijk wilde verzoenen en vrede maken; dat Hij hunne harten, door Zijnen Heiligen Geest, ook ganschelijk wilde veranderen en bekeeren, en genezen hen, van hunne boosheid en goddeloosheid; op dat zij Hem voortaan, als Zijne gehoorzame kinderen, mogten beminnen, dienen en vreezen; en met een volkomen hart, in Zijne wegen mogten wandelen,

4. Eindelijk wil de Heere, dat het zondige Joodsche volk, door alzoo Zijne genade, met een waarachtig geloof aan te nemen, nu hunne vorige *booze wegen*, ook ganschelijk zouden haten en verfoeijen, en zich daarvan afwenden; dat zij alles wat bedorven was, in het burgerlijk bestuur, in de Kerk, in de huisgezinnen, en in hunne eigene personen, aanstonds met allen ernst en ijver, zouden gaan herstellen en verbeteren en naar des Heeren wet reformeren; dat zij zich in waarheid en opregtheid, tot den Heere hunnen God zouden bekeeren, en een volkomen lust en behagen zouden nemen, in Zijnen heiligen dienst. Dat zij, aangaande de vorige wandelingen, den ouden mensch der zonde zouden afleggen, en eenen nieuwen mensch aandoen, die naar God geschapen is, in ware regtvaardigheid en heiligheid. Dat zij voortaan alle ontzag, vreeze en liefde, voor den Heere hunnen God,

en voor alle Zijne heilige geboden zouden dragen, in hunne harten; en dat zij zich, door de genade Zijns Heiligen Geestes, met allen ernst en ijver zouden bevljtigen, om naar alle Zijne heilige geboden, regten en inzettingen, als een gehoorzaam bond-volk te leven en te wandelen, dienende en vrezende den Heere hunnen God; Hem beminnde en aanhangende; op Hem al hun vertrouwen stellende, en bij Hem, al hun hulp en troost zoekende enz. Ziet daar geliefden! in dit alles is de ware bekeering gelegen; dat alles behoort daartoe; en zoo eene opregte bekeering des harten, des levens en des wandels, vordert de Heere hier nu van het goddelooze Jodendom, en roept hun toe: *bekeert u! bekeert u!* — De herhaling van de zaak, of het tweemaal noemen van dezelve, geeft te kennen den grooten ernst en beweging, die de Heere hier aanwendt, om het gewigt Zijner vermaning, op der Joden hart te drukken. Het is, *bekeert u! bekeert u!* als of de Heere zeide: *o! huis Israëls! o! zondig en bedorven volk! bekeering, bekeering* is de zaak, daar het hier geheel op aankomt. Ik wil het u, met herhaling noemen, opdat gij het eenmaal regt verstaan zoudet; gij moet u, zonder langer uitstel, in ware opregtheid *bekeeren, van uwe booze wegen*, en omhelzen Mijne genade. — Of, zoo gij dat wilt weigeren te doen, en aan uwe booze wegen wilt blijven vasthouden, zoo zult gij zekerlijk in dezelve moeten omkomen, en voor eeuwig vergaan en sterven; want, zoo voegt er de Heere bij, tot een reden van aandrang *bekeert u, bekeert u! want waarom zoudt gij sterven?* enz. Wij zullen u over deze zaak, maar eene korte uitlegging geven. Door het woord *sterven*, verstaat de Heere hier, alle kwade rampen en ellenden, die uit de zonden voortkomen, en eindelijk, een geheel verderf en ondergang der menschen, tijdelijk en eeuwig. Daar is niets gemeener in des Heeren Woord, dan der menschen welvaart en behoudenis, onder de benaming van het *leven* voor te stellen; en hunne ellende en verderf, een dood en sterven te heeten. Zoo zeide Mozes, in zijne laatste reden, tot de kinderen Israëls, Deutr. XXX: 19, *het leven en den dood heb ik u voorgesteld* enz; en zoo bad hij, voor de stam Ruben, Deutr. XXXIII: 6, *dat Ruben leve*

en niet sterve! Wanneer de Heere hier dan zegt, tot het Joodsche volk, *want waarom zoudt gij sterven?* enz., dan is de zin: waarom zoudt gij, o huis Israëls! moedwillig in uw tijdelijk en eeuwig verderf loopen, dat u zekerlijk zal overkomen, indien gij u niet tot Mij bekeert. Waarom zoudt gij u zelve, zoo ten hoogsten ongelukkig maken, en voor eeuwig rampzalig; en storten u, door uwe zonden, in de schrikkelijkmste ellenden, daar gij nooit, in eeuwigheid weder, uit geholpen en gered zult kunnen worden. O! mijn volk! waarom zoudt gij alzo handelen, dat gij het leven en den zegen zoudt verwerpen, en kiezen moedwillig den vloek, den dood en het eeuwig verderf? De Heere alzo sprekende, geeft hier dan al dit volgende zeer duidelijk mede te kennen: (1) dat het eene allerschrikkelijkmste dwaasheid, en uitzinnigheid is, en zoude zijn, van het Joodsche volk, als zij weigerden zich te bekeeren, en naar Zijne ernstige en heilzame vermaning, niet te willen hooren; maar liever zich zelve, in een eindeloos en allerrampzaligst verderf te storten, zoo dat het is, alsof de Heere zeide: o! mijn volk! waarom zoudt gij zoo schrikkelijk dwaas en onzinnig zijn, en zoo razend verzet op de zonden, dat gij uw leven en zaligheid, uw tijdelijk en eeuwig welvaren, alzo schandelijk met voeten zoudt treden, en werpen u zelve, in zoo een grondeloozen afgrond, van eeuwige ellenden en allerrampzaligheid? O! zijt toch wijzer! bedenkt u zelve toch! wilt u zelve beter beraden! doet u zelve, en uwe arme kinderen, toch zoo een groot geweld, en onregtvaardigheid niet aan! maar behoudt behoudt toch u zelve en uw zaad, en bekeert u tot Mij! opdat Ik u allen het leven schenke, en den vrede. (2) Ook geeft de Heere hier, eenen bijzonderen blijk, van Zijne groote ontferming, medelijden, goedertierenheid en barmhartigheid, waarmede Zijn hart was bezet en ingenomen, jegens het Joodsche volk. O! hoe langdurig en snood, zij ook tegen den Heere gezondigd, en hoe schrikkelijk zij Hem ook getergd en vertoornd hadden, zoo dat zij ganschelijk geene genade, noch medelijden waardig waren; nogtans, omdat zij Israëls huis waren, en des Heeren bondvolk, die Hij altijd zoo zeer bemind en gezegend had,

zoo konde de Heere Zijn hart nog zoo niet van hen los krijgen; Hij kon niet verdragen, dat dit Zijn volk zich zelven zoo ganschelijk in het verderf zou storten. O neen! zijn hart was nog te teeder, te liefde-dragend, te medelijdend over hun; Hij wilde hen nog zoo gaarne behouden, en van hunne booze wegen afbrengen; daarom roept Hij: *want waarom zoudt gij sterven?* alsof Hij zeide: Ik kan het niet verdragen, o mijn volk! Ik kan het niet inschikken, dat gij u zelven, door uwe booze wegen, zoo moedwillig zoudt gaan bederven, en dat gij zoudt vallen in de handen van Mijnen grimmigen toorn. Ei! bekeert u toch! bekeert u! verlaat uwe booze wegen, en hoort naar de stemme des Heeren, uwes Gods, zoo zult gij voorzeker leven en niet sterven. O! wie onzer, moet er niet over verwonderd en versteld staan, als hij den Allerhoogsten, en Allerheiligsten God, een allergruwelijkst, boos en zondigst volk, zoo ziet achterna loopen, om het te behouden, en van den dood te bevrijden! maar, zoo oneindig groot, is Zijne trouwe, barmhartigheid en goedertierenheid; zoo zeer vloeit Zijn hart over van medelijden en ontferming, dat Hij ze niet kan verderven, voor dat het eerst gekomen is, tot het alleruiterste, en dat alle wegen van genade, geheel te vergeefs zijn. (3) Voorts wil de Heere hier ook, aan het Joodsche volk leeren, en hun verzekeren, dat de deur der genade, heden nog wijd voor hun open stond; dat er nog vergeving en barmhartigheid, voor hun te vinden was; dat de Heere hun die veel liever wilde schenken, dan dat Hij Zijne handen wilde uitstrekken, om hen, in Zijnen regtvaardigen toorn, om hunne booze wegen, te vernielen en te verderven. Het mogt dan zoo schrikkelijk, zoo ellendig en wanhopend, met hun staan als het wilde; zij mogten ook zelven alreeds, in hunne zonden en overtredingen versmachten; maar de Heere, de getrouwe en waarachtige God verzekert hun hier, met Zijn eigen Goddelijken mond, het tegendeel; want, als Hij zoo bewegelijk tot hun roept: *want waarom zoudt gij sterven* enz., dan wil Hij tot hun zeggen dat zij niet behoefden te sterven, en verloren te gaan; indien zij zich maar opregtelijk, tot Hem wilden bekeeren, zoo konden zij nog behouden worden, en hunne zielen nog

bevrijden, van een gewis verderf; want de Heere heeft het hun, zelfs met eenen heiligen eed, te voren zoo sterk bevestigd. Het is dan al voorts, als of de Heere zeide: o! huis Israëls! nu, nu kunt gij nog leven, en den dood ontgaan, zoo gij zelve maar wilt; Ik bied u Mijne gunst, genade en barmhartigheid nog aan, indien gij u maar wilt bekeeren van uwe booze wegen; gij zult zekerlijk behouden worden; gij zult gewisselijk leven, en niet sterven, gij en uw zaad, tot in eeuwigheid. Och! waarom zoudt gij dan willen sterven, daar gij door mijne Goddelijke genade, nog kunt leven en behouden worden? (4) Maar, niet minder klaar, leert de Heere God hier, aan het Joodsche volk, en be-tuigt en verzekert hun, dat het eenige middel, hunner behoudenis, alleen in de bekeering bestond. Bekeering, bekeering moest er wezen; en dat wel, eene opregte, ongeveinsde en hartelijke bekeering; — ja, eene spoedige en haastige bekeering, zonder langer uitstel; hieraan hing het al te maal. Wat de Joden anders ook al hadden, zoo zij geene opregte bekeering hadden, konde het hun niets helpen. Belofte van bekeering, preparatiën tot bekeering, en al diergelijks, kon hun niets baten; neen, daar moest eene waarachtige en dadelijke bekeering zelve zijn. Alle aanbiedingen van Gods genade gaan, om zoo te spreken, altijd op voorwaarde van bekeering; zonder dat, kan God den zondaar niet genadig zijn. Het is hier altijd, voor en na, *de goddelooze verlate zijnen weg, en bekeere zich, zoo zal Hij Hem zijner ontfermen* enz. Jes. LV. 7 (5) Eindelijk, in dit woord des Heeren, *waarom zoudt gij sterven* enz. ligt ook eene gewisse en ernstige bedreiging des Heeren, voor de Joden opgesloten, dat, indien zij zich niet opregtelijk, van hunne booze wegen wilden bekeeren, zij zekerlijk *sterven* zouden, en allen te zamen rampzalig, in hunne zonden vergaan zouden; even als de Zaligmaker zoo eens sprak, en den Joden bedreigde, Luk. XIII: 3, *maar, indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen desgelijks vergaan*. Ziet! het is dan al weder, als of de Heere zeide: o! huis Israëls! o mijn volk! hoe genadig en barmhartig, Ik ook over u ben; en hoezeer Ik ook zoek u te behouden; weet nogtans voorzeker, dat Ik u niet zal kunnen behouden; zoo gij

u niet van ganscher harte, tot Mij bekeert, zoo behoefst gij u geenszins te vleijen, met Mijne genade; — o neen, gij moet u bekeeren, of gij moet *gewisselyk sterven* enz.

Ziet daar geliefden! dezen Tekst genoegzaam verhandeld. Het wordt tijd, dat wij wat nader tot ons zelve komen. Al wat wij daar nu gehoord hebben, is ook geheel toepasselijk op ons, en op het gansche volk van Nederland, de Heere voert ook nog heden, dezelfde taal tot ons, en roept luide voor onze ooren: *bekeert u!* enz. Ja, de Heere roept alzoo, tot een ieder van ons, in het bijzonder; Hij staat met dit woord, *bekeert u! bekeert u!* nog heden te kloppen aan de deuren van ons aller gemoed. Wij moeten het daarvoor houden, dat dit ernstige Woord des Heeren, tot elk onzer in het bijzonder, en tot gansch Nederland in in het gemeen, nu heden nog geschiedt. Wat is deze plegtige dank-, vast- en bede-dag toch anders, dan eene nieuwe ernstige poging van den Heere, den Allerhoogsten God, aan alle de inwoners van Nederland, om hen allen gezamenlijk te vermanen, tot eene opregte boete en bekeering, van hunne booze wegen. Zoo meenige predikatie, als er op dezen dag, hier alom in Nederland geschiedt, zoo menigen uitroep en vermaning, doet de Heere God allerwegen tot het volk, dat zij zich toch zullen bekeeren, van hunne goddeloosheid, op dat zij mogten leven, en niet sterven. En voorwaar, daar is voor ons, en voor gansch Nederland, geen minder reden, om ons te bekeeren tot den Heere, dan er oudtijds was, voor het Joodsche volk. Zoo wij onzen staat, met den hunnen eens gaan vergelijken en regt bezien, zoo zullen wij bevinden, dat er tusschen hun en ons, waarlijk eene zeer groote overeenkomst is.

1 Waren zij een zeer zondig en goddeloos volk, die schrikkelijk tegen den Heere overtreden hadden; was alles onder hun, in dien tijd, evenzeer bedorven, en door de zonden vervallen en ontsteld. O! wie die oogen heeft, bemerkt niet klaar, dat het thans ook even eens zoo, met Nederlands volk, en met ons allen gezamenlijk gelegen is. Wie kan de zonden van Nederland, en deszelfs diep vervallen, en bedorven staat regt afmeten? — Wij hebben, in den ochtend-

stond, uwen aandacht, daar van eenige opening zoeken te geven; maar o! het was maar zeer weinig; het register van Nederlands zonden en ongerechtigheden, is zoo groot, dat wij er maar een klein stukske van hebben kunnen oplezen. Och! of God, de Heere, ons maar eens oogen gave, om onzen diep vervallen, en rampzaligen staat te kunnen zien! maar helaas! onze blindheid, onze blindheid bederft het alles.

2. Lag het Joodsche volk alzoo geheel ter neder geslagen in de zonden, dat zij daaronder als versmachteten, en zij zelve oordeelden, dat hun staat onherstelbaar en ongeneeslijk was, waarom zij dus ook hunne zaken, als wanhopend en moedeloos lieten loopen, en naar geene bekeering omzagen; och! mijne vrienden! of Neêrlands volk ook niet alreeds, tot zoo eene wanhopige moedeloosheid, en versmachtig onder den last hunner ongerechtigheden vervallen ware! hoe menig een denkt niet bij zich zelve: o! het Land heeft al zoo vele jaren lang gezondigd; het verval in burger- en Kerk-staat is reeds zoo groot, zoo verouderd, zoo algemeen, dat het te vergeefs is, om reformatie en bekeering nu te denken; het getij is reeds te ver verloopen; de vloed der zonden is te groot; het is te voren al menigmaal beproefd, om Kerk en Staat, eenigzins te reformeren, naar Gods Woord; maar daarvan is niets gekomen; het heeft niet willen gelukken; de zonden en ongerechtigheden zijn, tegen alle middelen van reformatie, meer toegenomen en aangewassen; wat raad dan nu? wie zal het werk eerst aanvangen? Waar zal men het eerst beginnen? — Alle handen zijn slap. — Ja mogelijk zijn er hier ook wel velen onder ons die, wanneer zij hooren, dat zij vermaand worden, tot hunne bekeering in het bijzonder, dan denken: o! mijn staat is veel te ellendig en te wanhopend, dan dat ik zoude kunnen hopen, ooit regt in den grond te zullen bekeerd worden; mijn hart is zoo verwilderd, zoo verstokt, zoo blind, zoo ongevoelig; en het heeft reeds zoo langen tijd met mij alzoo geduurd, dat ik er geen raad meer toe zie. Ik ben in vorige tijden nog wel eens ernstig geweest, en heb gezocht mij te bekeeren; ik was week; ik konde mijne zonden belijden en tranen storten enz.; ook dachtik, dat ik al wat was, en dat ik mijne zaken alzoo op

eenen goeden voet gebragt had; maar nu verneem ik, dat het alles nog niet met al is; dat ik nog ongelukkig ben; wat zal ik dan nu nog meer doen? — Ik zie daar geen raad, noch uitkomst meer in; ik moet het zoo laten gaan.

3. Het Joodsche volk lag in dien tijd, om hunne zware zonden en goddeloosheid zeer onder de bezoevende hand des Heeren; plage op plage; oordeel op oordeel, wierd hun toegezonden; en nogtans bekeerden zij zich niet. Maar o! is het ook niet evenzoo, in dezen tijd, met ons en met ons Land? — Hoe heeft de Heere Nederland sedert eenigen tijd, om deszelfs zonden en aanwassende goddeloosheid, niet zwaarlijk bezocht, met allerhande oordeelen, zoo geestelijke als ligchamelijke, welke hier op te halen, ons nu niet wel doenlijk is, naar dien daar veel tijds toe zoude noodig zijn. Immers er zijn geene straffen van den Heere, die Hij goddelooze landen en volkeren toezendt, of wij hebben ze gesmaakt, en smaken ze jaar op jaar op nieuw; wat wonder, dat ons Land van al die zware slagen en regtvaardige bezoeken Gods, dan nu tegenwoordig alom, zoo jammerlijk kwijnt en treurt, even als een teeringachtige zieke; en dat onze zegen, voorspoed en welvaart, zoo tijdelijk als geestelijk, hoe langer hoe meer van ons wegwijkt, tot een klaar teeken, dat de Allerhoogste God zeer op ons vertoornd is, wegens alle onze zonden, aanhoudende verstoktheid en onbekeerlijkheid?

4 Maar stonden er nog veel zwaarder oordeelen en plagen, bij het Joodsche volk voor de deur; had God de Heere besloten, hen allen te zamen, haast geheel te verderven en uit te roeijen, indien zij zich van deze booze wegen, niet eindelijk eens, in opregtheid kwamen te bekeeren; o! mijne toehoorders! wij moeten van onzen, en van den toestand onzes Lands, ook geene andere gedachten maken, indien wij ons niet jammerlijk bedrogen zien, noch willen zien, dan dat er hier bij ons, zware oordeelen Gods, voor de deur staan, die zeker binnen kort over ons zullen komen; ja, dat Neêrlands gansche verderf en ondergang, en het verlies van onze kostelijke vrijheid en Godsdienst, gewisselijk in Gods raad besloten zijn, en ons haastelijk zullen overkomen, indien Neêrlands volk langer

uitstelt, zich in alle opregtheid tot den Heere hunnen God te bekeeren, en al het booze uit het midden van hun weg te doen, eenparigerhand. Och! of wij aan deze zaken eens geloof mogten slaan, door Gods genade; en dat wij eens mogten ophouden, den boozen dag verre van ons af te stellen! want gewisselijk! alles begint tegenwoordig met ons nu op het einde te loopen; alles schikt zich, zoo er geene spoedige, opregte en algemeene bekeering komt, tot een algemeen verderf en ondergang. Onze Overheden hebben, in de uitschrijving van dezen bede-dag, met ons gehandeld, als getrouwe Vadersen des Vaderlands; zij hebben den slechten, bekommerlijken en hoogst gevaarlijken staat van ons Land, voor ons niet willen verbergen; zij hebben noodig geacht, ons openlijk bekend te maken en te vermanen, *dat hun het gevaar, dat den Staat schijnt boven het hoofd te hangen, tegenwoordig zwaarder voorkomt, dan ooit voorheen.* Wat wil dat anders zeggen geliefden! dan dat onze Overheden het Land, nooit te voren in zulk een groot oogenschijnlijk gevaar, van verderf en ondergang gezien hebben, dan nu tegenwoordig? Onze Overheden kennen, naar hunne groote wijsheid, allerbest den staat van ons Land, zoo binnen als buiten, en zullen zulke hooge uitdrukkingen, tot bekommering en verslagenheid, van 's Lands ingezetenen niet ligt gebruiken, indien hun des Lands toestand in dezen tijd, niet waarlijk allerbekommerlijkst, en allergevaarlijkst voorkomt. — Ook leggen Hunne Hoog-Mogenden ons eenige redenen, van deze hunne groote verlegenheid en bekommering voor; zij geven ons te kennen, *hoe Zij, niet zonder groote redenen, ten uitersten beducht zijn, voor eenen zwaren en geduchten oorlog, die thans in zoo vele Landen en plaatsen reeds ontstoken is; dat zij zich reeds meer dan gewoonlijk tot hunne verzekerdheid en defensie, in cas van nood, hebben moeten wapenen, aangezien genoegzaam alle Mogendheden van Europa, zich in dezen tijd, sterk geërmeerd hebben, en er een groot getal van vreemde troepen geplaatst is, nabij de frontieren van onzen Staat.* Voorts getuigen onze hooge Magten, hunne regtmatige vreeze, dat de Heere God wel het kwade over dit Land mogt besloten hebben; en dat *Hij, ter oorzaak van 's Lands*

aanhoudende en aanwassende zonden en ongeregtigheden, Zijne ontfermende en behulpzame hand, wel mogte van dezen Staat aftrekken, en er Zijne oordeelen over komen uitstorten. Zijn dan onze Hooge Overheden, wegens den Staat des Lands, alzoo grootelijks beducht; o! mijne toehoorders! denkt vrij dat het er ook waarlijk, al zeer gevaarlijk en bekommend met ons uitziet! en ofschoon deze gevreesde donkere wolken, al eens weder door Gods ontfermende genade en barmhartigheid, zonder merkelijke schade en onweder, over ons hoofd mogten voorbijrijven; o! wij zullen daarmede nogtans, geenszins geholpen zijn! ons en des Lands verderf moge van God, den Heere nog al eenige jaren uitgesteld worden, maar het zal toch evenwel, gewisselijk komen, indien wij blijven uitstellen en weigeren, ons met ons gansche hart tot den Heere te bekeeren. — Ja, ieders bijzonder eeuwig verderf staat voor de deur, indien hij zich niet haastelijk gaat bekeeren, van alle zijne zonden; want, God is waarachtig, heilig en regtvaardig; Hij kan zich van de zondaars niet altijd laten smaden, tergen en bespotten; o neen! en daarom geliefden! dit is nu de laatste zaak, daar wij nog van moeten spreken, bekeering, bekeering geliefden! moet er wezen; dat is hier het eenige noodige, voor ons allen te zamen, en voor geheel Nederland; zonder dat is alles verloren.

5 Dit was het, daar de Heere God het Joodsche volk zoo ernstig en beweeglijk toe vermaant, gelijk wij gezien hebben. Maar, zoo doet Hij nu ook aan ons nog; Hij roept ons allen toe: *bekeert u!* enz. — O! de Heere heeft ons zoo langen tijd tot bekeering vermaand, en zoo lang geduld met ons geoefend; maar nu doet Hij het allerkrachtigst; want de tijd van Zijne barmhartigheid, loopt geheel ten einde; Hij zal ons na dezen, niet langer kunnen, noch willen verschoonen, des Heeren zaak met ons begint nu, gelijk men zegt, te staan in de hoogste Crisis; het moet nu buigen of barsten; onder of boven met ons; Nederland moet zich haastelijk bekeeren, of God moet Nederland haastelijk verderven; hiertoe is het nu gekomen; God doet ons nu de laatste insinuatien of vermaningen; Hij geeft ons nu de keuze, of wij ons willen bekeeren of sterven, of wij ons ganschelijk wil-

len beteren, of ganschelijk vernield worden. O menschen! hoort, hoort toch de stemme Gods! Zijne hand is nu opgeheven! gij moet kiezen, zonder langer uitstel; gij moet op dezen dag zeggen, wat gij doen wilt; of gij met den allerhoogsten God vrede of oorlog wilt hebben; of gij wilt leven of sterven! ik sta hier als des Heeren Gods gezant en dienstknecht; ik bezwere u allen die hier zijt, jong en oud, bij den levendigen God, dat gij van stonden aan, u ganschelijk, door Zijne ontfermende genade moet gaan schikken tot ware boete en berouw, en geven u gevangen aan de prediking van Gods Heilig Woord, die ik u verder, zoo de Heere wil, in Zijnen Naam doen zal, zonder daar meer een woord tegen in te leggen. — Ik bezweer u, dat gij moet resolveren, zonder langer uitstel, met uw gansche hart te bukken, te buigen, en uwe stijve consciëntien te verbreken; de wapenen tegen den almachtigen God, den Heere der gansche aarde, eenmaal neder te leggen, zonder die weêr op te vatten, en uwe zondige en booze wegen, geheel en voor altijd te laten varen. — Of, zoo gijlieden dit alles langer blijft weigeren te doen, dan verkondig ik u allen, in den Name des Heeren der heirscharen, des eeuwig levenden Gods, dat uw tijdelijk en eeuwig verderf, uw ondergang, in Zijnen raad, onveranderlijk vast besloten is, en dat gij het geenszins zult kunnen ontvlieden. *Hij, die de zonne gebiedt, en zij gaat niet op, en verzegelt de sterren* Job IX: 7, heeft ook uwer aller verderf besloten en verzegeld, indien gij u niet bekeert. Och vrienden! neemt toch deze mijne woorden in acht! want ik spreek tot u, in den Naam des Heeren, opdat de hittigheid van des Heeren toorn, niet over u kome; en gij, door het geblaas Zijner neuze, niet allen te zamen, haastig verslonden wordet.

Daar moet (1) eene algemeene bekeering komen, door den Geest des Allerhoogsten, hier in Nederland, onder allerlei staats- en standspersonen; allen, allen moeten zij voor den vertoornden; en nogtans onëindig barmhartigen God, hunne zonden belijden; allen moeten zij opregtelijk berouw hebben, en boete doen, en omgorden hunne lendenen met zakken, en strooijen

assche op hunne hoofden; allen moeten zij de genade Gods, in het heilig bloed Christi, van ganscher harte zoeken, begeeren en aannemen; opdat zij mogen hebben vrede met God, en vergeving van alle hunne zonden; ja, allen moeten zij door Gods genade, met goeden ernst en welmeenendheid, gaan reformeren en verbeteren, hetgene bedorven is en niet deugt. — De Overheden moeten met vereenigde krachten, het Land gaan reformeren, om er al het kwade, immers zoo veel doenlijk, onder Gods zegen, uit te werpen; alle zondige gewoonten, misbruiken, toelatingen en vergunningen, van hoe ouden datum die ook zijn, moeten afgeschaft worden; alle zondige stukken en wanbedrijven, die tegen God en Zijn Woord zijn, moeten zonder aanzien van personen gestraft worden. Kortom, onze gansche staat moet naar Gods Heilig Woord gereformeerd en geregeerd worden; en daartoe moeten alle regenten, hooge en lage, de handen in een slaan, en met allen ernst en ijver arbeiden. Even eens moeten ook de *Leeraars*, Diakenen, Schoolmeesters enz. handelen met de zaken van de Kerk, hier moet ook alles, wat bedorven, ontsteld en vervallen is, weder zooveel doenlijk, naar Gods Heilig Woord gereformeerd en verbeterd worden. Duizend en meer zondige misbruiken, moeten uit de Kerk geweerd worden. Op diergelijke wijze, moeten alle Christelijke *huis-vaders* en *huis-moeders*, hunne huisgenooten gaan reformeren, en zoeken met allen ernst die in zoodanigen staat te stellen, als Gods Heilige Wet, en Woord beveelt; alle zonden en goddeloosheid, alle pligtverzuim, moet er uitgeworpen worden, en alle Godzaligheid en vreeze Gods, moet er ingebracht en in hersteld worden. In een woord, alle inwoners van Nederland, *vromen* en *onvromen*, *grooten* en *kleinen*, *geestelijken* en *wereldlijken*, *jongen* en *ouden*, *rijken* en *armen*, *vrijen* en *dienstbaren*, elk moet in zijn ambt, stand en roeping, door Gods genade, trage handen en slappe knieën opwekken, om al wat kwaad en zondig is, verre van zich weg te doen, en alles in te rigten en te verbeteren, naar Gods Heilig Woord. Ziet! zoo moet Neêrlands volk zich bekeeren van hunne booze wegen. — (2) En die be-

keering moet alzins opregt zijn; elk moet zoeken en arbeiden, om door de genade Gods, voor alle dingen ook zijn hart verbeterd, en veranderd te krijgen; want de Heere is een God der waarheid, die hier tot Nederland zegt: *mijn zoon geeft mij uw hart!* en uit Jerem. IV: 14, *wascht uw hart van boosheid, o Jeruzalem! o Nederland! op dat gij behouden wordet.* — (3) Ook moet deze bekeering *algemeen* zijn; zij moet gaan over alle zonden, kleine en groote, verborgene en openbare; al het booze moet worden weggedaan; al het goede moet ingevoerd, en in beoefening gebragt worden; wij moeten niet eene zonde, met onze wille onverbeterd laten; want wij hebben te doen met een heilig God, die alle goddeloosheid en ongerechtigheid haat. — (4) Ja, deze onze bekeering, moet ook *spoedig* en *haastig* zijn; daar moet niet mede gewacht, noch getalmd worden; want de Heere God, is moede geworden, ons langer te dragen; de dingen zijn nu op het einde; het is nu, *bekeert u! bekeert u!* God wil niet langer wachten; Zijn geduld is ten einde; Hij kan Zijnen toorn en grimmigheid niet langer bedwingen; wij hebben overvloedig tijd gehad, en langer toegeving, zal ons maar kwader maken.

Ziet vrienden! zoo moet Nederland, zoo moeten wij allen te zamen, ons nu van stonden aan *bekeeren* van onze booze wegen; hier tegen mag niets gedaan, noch ingebracht worden. (1) Niemand moet zeggen, O! de zaak, die gevorderd wordt, is te groot! het is onmogelijk, om zoo eene bekeering uit te voeren; want, dat bij de menschen onmogelijk is, dat is bij God mogelijk. Vinden wij ons zelve, er ten eene maal verlegen en onbekwaam toe; O! de Heere zal ons helpen; Hij zal ons Zijnen Heiligen Geest, en Goddelijke genade; niet weigeren, als wij er Hem maar opregt, ootmoedig en verstandig om aanroepen; die weg is hier dan in te slaan; als wij maar van harte willig en genegen zijn, om de zaak aan te vangen, en ons alzoo, tot den Heere onzen God, ganschelijk te bekeeren, dan is alles wel; dan moeten wij Hem maar zonder ophouden, vurig en geloovig, om Zijnen Geest smeeken; en stellen al ons betrou-

ven alleen op Hem; en vangen het werk der reformatie, maar aanstonds aan, in Zijne Goddelijke Mogendheid, en onder verwachting van Zijnen goedertierenen zegen, hulp en almachtige genade. Ziet! als het zoo maar aangegrepen en begonnen werd, dan zoude alles wel gaan; daar is anders, in alle eeuwigheid, geene bekeering of reformatie, onder ons te wachten, als het in dier voege niet geschiedt. Zoo begon Nehemia, met de oversten en de Priesters, het Joodsche volk, na hunne wederkeering uit Babel, te reformeren, zeggende: als men hun de onmogelijkheid voorwierp, van eene zoo groote zaak: *God van den hemel, die zal het ons doen gelukken, en wij, zijne knechten, zullen ons opmaken en bouwen.* Nehemia II: 20. — (2) Ook is Nederlands staat, niet te wanhopend vervallen, en bedorven, of daar is, met Gods genade, nog hope genoeg voor ons, van bekeering en behoudenis; al wat dien aangaande, in den Tekst gezegd wordt, tot de Joden; dat alles is ook zoo toe te passen, op ons en ons Land. Wilen wij, door Gods genade, de bekeering maar oprecht aanvangen, een ieder voor zijn eigen hoofd, o! daar is dan nog hoop genoeg, voor eenen goeden uitslag; wij worden daartoe aangemoedigd (a) door Gods ontfermende goedertierenheid, verdraagzaamheid en barmhartigheid, tot hiertoe aan ons, en aan ons Land bewezen. (b) Door Gods eigen gebod en vermaning, dat wij ons moeten bekeeren. (c) Door Zijne troostelijke beloften, dat Hij ons zal helpen en bijstaan, met Zijnen Heiligen Geest; en ons genadig zal zijn; ons, alle onze zonden en goddeloosheden, om Christus wille, zal vergeven; en dat wij eeuwig zullen leven, en niet sterven, indien wij ons maar, in waarheid en oprechtheid, met ons gansche hart, tot Hem willen bekeeren. (d) Door Zijne gewisse bedreiging, dat alles met ons, tijdelijk en eeuwig, gedaan en verloren is, zoo wij langer blijven weigeren, dezen weg in te slaan.

Och! of de Allerhoogste, en ontfermende God, het nu voorts, voor mij, zijn arme en ellendige knecht, mogt willen volëindigen! — Ik heb, op dezen dag, maar zeer weinig voor mijnen Meester kunnen doen;

en dat alles zeer gebrekkelijk, nogtans heb ik alle mijne krachten heden uitgeput. O! mogt het niet geheel zonder zegen zijn! dus zal ik nu sluiten en afbreken, met het woord van Mozes, tot de kinderen Israëls, Deuter. XXX: 19, *Ik neem heden tegen u lieden tot getuigen, den hemel en de aarde; het leven en den dood heb Ik u voorgesteld; den zegen en den vloek; kiest dan het leven! opdat gij levet, gij en uw zaad! Amen.*